Spis treści

1. Henryk Januszek, *Modele i tendencje zmian stosunków pracy w gospodarce rynkowej* 7

2. Andrzej Suwalski, *Transformacja zbiorowych stosunków pracy w Polsce* 23

3. Wacław Jarmołowicz, Adam Baszyński, *Ocena pracy a cele i instrumenty polityki płac przedsiębiorstwa okresu zmian ustrojowych* 31

4. Grażyna Bartkowiak, *Zmiany w zakresie rozumienia funkcji zarządzania zasobami ludzkimi w percepcji pracowników działów personalnych* 49

5. Jan Sikora, *Nowoczesne metody rekrutacji i selekcji pracowników* 64

6. Andrzej Suwalski, Henryk Januszek, *Zagadnienie partycypacji pracowniczej w polskiej prywatyzacji* 92

7. Felicjan Bylok, Bożena Sztumska, Jan Sikora, *Przemiany wartości w gospodarce rynkowej* 100

Wstęp

Transformacja systemowa w Polsce rozpoczęta się na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych polegała na wprowadzeniu rozwiązań charakterystycznych dla kapitalistycznych stosunków gospodarczych. Chociaż spór o charakter i jakość polskiego kapitalizmu nie jest jak dotychczas rozstrzygnięty, to jednak oparcie gospodarki na regułach rynkowych oraz proces przekształceń własnościowych przedsiębiorstw spowodowały zasadniczą zmianę logiki funkcjonowania podmiotów gospodarczych.

Wśród rozmaitych przeobrażeń gospodarki bardzo istotne dla zrozumienia polskiej transformacji są przekształcenia w sferze społecznej gospodarki, wśród których na pierwszy plan wysuwają się nowe układy i zależności w relacjach pomiędzy pracodawcami i pracobiorcami.

Na kształt przeobrażeń w sferze społecznej wpływa proces integracji Polski z Unią Europejską. Chociaż określenie czasowe momentu pełnej integracji pozostaje do tej pory w fazie spekulacji, można jednak zauważyć oddziaływanie, w zakresie ujednolicania prawa i przyjmowania norm unijnych, na kształtowanie stosunków pracy w Polsce. Także proces globalizacji gospodarek światowych powodujący szybszy przepływ informacji, kapitałów i towarów stawiać będzie nowe wyzwania również polskim przedsiębiorstwom.

Przekształcenia społeczne mające miejsce w gospodarce polskiej lat dziewięćdziesiątych są zjawiskiem wieloaspektowym. W przedstawianym zeszycie naukowym poświęcono uwagę kilku problemom badawczym.

Pierwszym z nich jest zagadnienie zbiorowych stosunków pracy. Artykuł Henryka Januszka – *Modele i tendencje zmian stosunków pracy w gospodarce rynkowej* oraz Andrzeja Suwalskiego – *Transformacja zbiorowych stosunków pracy w Polsce* przedstawiają zarówno teoretyczne, jak i praktyczne dylematy powstawania nowego układu relacji pracy.

Natomiast Wacław Jarmołowicz i Adam Baszyński w artykule pt. *Ocena pracy a cele i instrumenty polityki płac przedsiębiorstwa okresu zmian ustrojowych* przeprowadzili analizę kwestii nowych założeń polityki płacowej przed-

siębiorstw i ich konsekwencji dla efektywności funkcjonowania podmiotów gospodarczych w realiach rynkowych.

Zagadnieniom związanym ze zmianami w zakresie polityki personalnej przedsiębiorstw poświęcone są opracowania Jana Sikory pt. *Nowoczesne metody rekrutacji i selekcji pracowników* oraz Grażyny Bartkowiak pt. *Zmiany w zakresie rozumienia funkcji zarządzania zasobami ludzkimi w percepcji pracowników działów personalnych.*

W artykule autorstwa Andrzeja Suwalskiego i Henryka Januszka – *Zagadnienie partycypacji pracowniczej w polskiej prywatyzacji*, omówiono kwestię będącą specyficzną cechą polskich przekształceń własnościowych na tle prywatyzacji w innych gospodarkach.

Felicjan Bylok, Bożena Sztumska i Jan Sikora w artykule: *Przemiany wartości w gospodarce rynkowej*, zawarli obszerną analizę sfery aksjologicznej reguł gospodarczych dotyczących stosunków pomiędzy „światem pracy i światem kapitału".

Autorzy artykułów zamieszczonych w pracy prezentują zagadnienia w sposób umożliwiający z jednej strony traktowanie ich jako materiałów źródłowych w badaniach naukowych, z drugiej natomiast strony – wykorzystanie ich jako pomocy dydaktycznej dla studentów.